

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Психології та філософії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Осипенко Вікторія Анатоліївна – викладач, кандидат психологічних наук o_oviktoria@ukr.net
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/psihologiyi-ta-filosofiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/pssoc/
E-mail	psychology@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Героїв Майдану, 3, поверх 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-63-37

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Практичні заняття	50
Самостійна робота	30
Вид заключного контролю	модуль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Соціальна психологія» знайомить з основними положеннями соціально-психологічних явищ та соціально-психологічних закономірностей становлення особистості та функціонування групи, включно з феноменами ефективного спілкування, прийомами та методами впливу, поняттями лідерства та гендеру; соціально-психологічним тренінгом та особливостями взаємодії лікаря-психолога та пацієнта.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Філософія	Етика
Соціологія	Деонтологія
Політологія	Менеджмент та маркетинг
Історія медицини	Психологія управління
Медична психологія	Візуальна психодіагностика
Психіатрія	Психологія сексуальності

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є формування знань, навичок і вмінь, розвиток здібностей, що дають змогу здійснювати професійну, організаційну, методичну, комунікативну та інноваційну діяльність лікаря-психолога. Знання основних соціально-психологічних закономірностей дозволить аналізувати проблеми, пов'язані зі змінами соціально-психологічної реальності, здійснювати пошук шляхів і засобів впливу на механізми її становлення, розвитку та функціонування; виявляти конкретні соціально-психологічні характеристики особистості та комунікації з іншими; досліджувати відносини і спілкування, у тому числі в екстремальних і конфліктних умовах, враховуючи індивідуальну і соціальну системи цінностей; створювати оптимальний психологічний клімат медичних колективів, вдосконалювати взаємовідносини між самими лікарями, а також між лікарем-психологом та пацієнтом. Грунтовні знання, вміння й навички в галузі соціальної психології дозволять лікарю-психологу адекватно визначати соціогенні фактори

захворювань, створювати умови їхньої психопрофілактики, підвищити якість та ефективність діагностики, консультування, психокорекційних та психотерапевтичних впливів.

6.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є забезпечення необхідної теоретичної та практичної підготовки майбутніх лікарів-психологів у питаннях основних методів досліджень соціально-психологічних явищ, структури групи, закономірностей групової динаміки, основних напрямків розвитку соціально-психологічних теорій, структури, засобів, компонентів, механізмів та прийомів спілкування, соціальної перцепції та впливу, особистості та її соціалізації; формування системи наукових понять і науково впорядкованих базових уявлень про види і структури груп, феномени групової динаміки, лідерства, управління, виникнення та розв'язання конфліктів людини, закономірності впливу реклами, види та особливості засобів масової комунікації, соціально-прийоми запобігання виникненню конфліктів, визначення особистості в соціальній психології, системи установок, інтересів, цінностей; прикладні аспекти соціальної психології: закономірності впливу соціальних і макросоціальних чинників на організм психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби, принципи роботи психолога в медичних закладах різного профілю. Ознайомлення з основами соціально-психологічного тренінгу дозволить майбутньому лікарю-психологу знаходити шляхи активізації внутрішніх резервів хворого для подолання наслідків стресів та невротичних нашарувань та для досягнення успішної соціальної адаптації.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

7.2. Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані та фахові рішення.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.
- ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

7.3. Фахові компетентності (ФК):

- ФК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- ФК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта.
- ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інші індивідуальних особливостей пацієнтів.

- ФК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово-лікарської, психолого-психіатричної, судової, медико-педагогічної).
- ФК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.
- ФК 15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- умови та закономірності виникнення соціальної психології
- особливостей її розвитку, основних теорій та відгалужень.
- зв'язок соціальної психології з іншими науками (філософією, соціологією, медициною).
- основні категорії, поняття й напрямки розвитку сучасної соціальної психології.
- соціалізації особистості.
- основні методи дослідження соціально-психологічних явищ.
- структуру, засоби й компоненти спілкування, соціальної перцепції та впливу.
- принципи роботи психолога в медичних закладах різного профілю.
- психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби.

8.2. Уміти:

- розкривати предмет, метод й місце теорії соціальної психології в системі психологічних наук.
- аналізувати прикладні аспекти соціальної психології: закономірності впливу соціальних і макросоціальних чинників на організм людини.
- володіти механізмами та прийомами спілкування, соціальної перцепції та впливу.
- використовувати соціально-психологічні прийоми запобігати виникненню конфліктів, визначення особистості.
- визначати феноменологію поняття особистість в соціальній психології.
- визначати феноменологію поняття група в соціальній психології.
- враховувати значимість емпатії та помірної фрустрації в лікарській діяльності.
- аналізувати та враховувати психологічні феномени в майбутній лікарській практиці.
- визначати структуру групи, закономірностей групової динаміки.
- аналізувати види і структури груп, феномени групової динаміки, лідерства, управління.

8.3. Демонструвати:

- розуміння основ загальної теорії комунікацій, види та особливості впливу засобів масової комунікації.
- здатність розкривати теорії особистості в соціальній психології.
- здатність розрізняти рівень функціонування й тип організації особистості.
- здатність розкривати причини виникнення та розв'язання конфліктів між людьми.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС) – 1 модуль «Соціальна психологія», який складається з п'яти змістових модулів.

9.1. Конкретні цілі вивчення змістових модулів.

Змістовий модуль 1. Предмет, метод, завдання та історія соціальної психології.

- Аналізувати умови та закономірності виникнення соціальної психології, особливостей її розвитку, основних теорій та відгалужень.
- Аналізувати зв'язок соціальної психології з іншими науками (філософією, соціологією, медициною).
- Визначати основні категорії, поняття й напрямки розвитку сучасної соціальної психології.
- Розкривати предмет, метод й місце теорії соціальної психології в системі психологічних наук.
- Знати основні методи дослідження соціально-психологічних явищ.
- Аналізувати прикладні аспекти соціальної психології: закономірності впливу соціальних і макросоціальних чинників на організм людини.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей.

- Знати структуру, засоби й компоненти спілкування, соціальної перцепції та впливу.
- Володіти механізмами та прийомами спілкування, соціальної перцепції та впливу.
- Розуміти основи загальної теорії комунікацій, види та особливості впливу засобів масової комунікації.
- Використовувати соціально-психологічні прийоми запобігати виникненню конфліктів, визначення особистості.

Змістовий модуль 3. Проблеми особистості в соціальній психології.

- Визначати феноменологію поняття особистість в соціальній психології.
- Визначати феноменологію поняття група в соціальній психології.
- Розкривати теорії особистості в соціальній психології.
- Розрізняти рівень функціонування й тип організації особистості.
- Характеризувати етапи соціалізації особистості.
- Враховувати значимість емпатії та помірної фрустрації в лікарській діяльності.
- Аналізувати та враховувати психологічні феномени в майбутній лікарській практиці.

Змістовий модуль 4. Проблема групи в соціальній психології.

- Визначати структуру групи, закономірностей групової динаміки.
- Розуміти поняття особистості в її групових взаємодіях, її рольовий набір та статус
- Визначати лідера в формальних і неформальних групах
- Враховувати поняття етнічної групи та національної свідомості
- Аналізувати види і структури груп, феномени групової динаміки, лідерства, управління.
- Розкривати причини виникнення та розв'язання конфліктів в групі.

Змістовий модуль 5. Основні напрямки прикладних досліджень в соціальній психології.

- Аналізувати закономірності впливу реклами на окрему особистість і на групу людей.
- Визначати гендерну культуру та паритетні відносини.
- Визначати психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби.
- Знати принципи роботи психолога в медичних закладах різного профілю.

9.2. Тематична структура змістових модулів.

Змістовий модуль 1. Предмет, метод, завдання та історія соціальної психології

Тема 1. Предмет і завдання соціальної психології як науки.

Предмет соціальної психології. Зв'язок соціальної психології з іншими науками. Структура соціально-психологічної теорії. Соціальна психологія та філософія, соціологія і аксіологія. Соціальна психологія та психологія особистості і загальна психологія. Завдання соціальної психології. Проблеми і перспективи розвитку соціальної психології.

Тема 2. Історія виникнення і розвитку соціальної психології як науки. Аналіз основних напрямів сучасної західної соціальної психології.

Передумови виникнення соціально-психологічних знань. Виділення соціальної психології в самостійну науку. Основні етапи розвитку соціальної психології як науки. Перші теоретичні концепції в галузі соціальної психології. Полеміка про предмет соціальної психології у 20-30-х рр. в СРСР (позиція К.І.Корнілова, П.П.Блонського, В.М.Бехтерева, М.С.Рейтера). Експериментально-прикладний етап у розвитку соціальної психології. Дискусія про предмет соціальної психології в 60-ті рр. Розвиток соціальної психології в Україні

Основні методологічні проблеми та теоретичні напрямки сучасної західної соціальної психології. Необіхевіористська орієнтація. Принципи соціального наочіння. Психоаналіз і захисна поведінка особистості. Неофрейдизм. Теорії групового розвитку. Когнітивні теорії. Теорія когнітивного дисонансу. Символічний інтеракціонізм. Критичні тенденції в сучасній соціальній психології.

Тема 3. Методологія та методи соціально-психологічних досліджень.

Поняття методології наукового дослідження. Принципи соціальної психології (принцип системності, принцип детермінізму, принцип розвитку, принцип соціально-економічної зумовленості свідомості, принцип єдності свідомості і поведінки). Співвідношення методології і методів дослідження. Основні вимоги до наукового дослідження в соціальній психології. Проблема якості соціально-психологічної інформації (обґрунтованість або валідність, стійкість і достовірність, точність, репрезентативність).

Тема 4. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження. Опитувальні методи.

Основні типи соціально-психологічних досліджень (експериментальні, статистичні, спостереження). Методи соціально-психологічних досліджень: спостереження, різні види опитувань, тести, метод вивчення документів, контент-аналіз, експеримент, соціометрія, моделювання. Умови використання тестів в соціальній психології. Соціально-психологічне опитування. Репрезентативність вибірки. Правила формулювання та послідовності питань. Специфіка експерименту в соціальній психології. Етика експериментального дослідження. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження в медичних закладах.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей

Тема 5. Поняття соціально-психологічного спілкування. Специфіка і характеристика медичного спілкування.

Специфіка соціально-психологічного підходу до спілкування. Спілкування та суспільні відносини. Розвиток спілкування в онтогенезі. Структура та основні компоненти спілкування. Види спілкування. Особливості спілкування в сучасному світі. Рівні спілкування. Функції спілкування. Специфіка і характеристика медичного спілкування.

Тема 6. Спілкування як комунікація. Комунікативні бар'єри. Труднощі спілкування.

Поняття комунікації та її різновиди: спонукальна, констатуюча, аксіальна і ритуальна. Засоби комунікації. Модель комунікативного процесу за Лессуеллом. Психологічний зворотний зв'язок. Комунікативні бар'єри. Феномени міжособистісного впливу. Суб'єктивні канали сприйняття і передача інформації. Специфіка міжособистісного інформаційного обміну. Сутність соціальної перцепції. Механізми соціальної перцепції. Зміст і ефекти міжособистісного сприйняття. Точність міжособистісної перцепції. Особливості формування

соціальних установок Спілкування як перцепція та взаєморозуміння. Роль соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння. Основні напрямки дослідження соціальної перцепції. Механізми взаєморозуміння. Атрибуція та помилки атрибуції. Конструювання інтерпретацій. Ілюзорне мислення.

Тема 7. Соціальна перцепція.

Сутність соціальної перцепції. Механізми соціальної перцепції. Зміст і ефекти міжособистісного сприйняття. Точність міжособистісної перцепції. Особливості формування соціальних установок Спілкування як перцепція та взаєморозуміння. Роль соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння. Основні напрямки дослідження соціальної перцепції. Механізми взаєморозуміння. Атрибуція та помилки атрибуції. Конструювання інтерпретацій. Ілюзорне мислення.

Тема 8. Інтерактивний аспект спілкування.

Сутність інтеракції. Акт і трансакція як функціональні одиниці взаємодії. Стратегії взаємодії. Види взаємодії. Компоненти процесу взаємодії. Асертивна поведінка. Спілкування як умова і аспект сумісної діяльності людей. Психологічна сумісність. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології.

Тема 9. Психологія впливу на інших людей.

Теоретико-методологічні основи дослідження впливу. Психологія впливу на інших людей та сутнісні характеристики категорії «психологічного впливу», специфічні ознаки психологічного впливу, структура психологічного впливу, етапи процесу психологічного впливу, стратегії психологічного впливу, мішені психологічного впливу, методи психологічного впливу, види психологічного впливу. Основні види психологічного впливу в контексті спілкування Елементи нейро-лінгвістичного програмування.

Тема 10. Способи і механізми впливу.

Реакція зараження. Паніка. Активність комунікатора. Навіювання. Методи психічного захисту. Способи опору негативним впливам. Переконавання. Основні чинники та методи переконання. Наслідування. Теорії та закони наслідування. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени. Самопросування. Маніпуляція. Прихиляння до наслідування. Примус. Деструктивна критика. Ігнорування.

Змістовий модуль 3. Проблеми особистості в соціальній психології

Тема 11. Особистість в соціальній психології. Позиція особистості. Поняття соціальної установки.

Специфіка постановки проблеми особистості в соціальній психології. Огляд основних зарубіжних соціально-психологічних концепцій особистості. Особистість як об'єкт і суб'єкт спілкування. Поняття соціалізації та її соціально-психологічний аспект. Огляд теоретичних концепцій соціалізації. Соціально-психологічна структура особистості. Я-концепція. Локус контролю. Самоефективність та самопрезентація. Проблема детермінації соціальної поведінки особистості. Необіхевіористський та когнітивний підходи до вивчення антитипів. Статус особистості. Позиція особистості. Поняття соціальної установки. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості. Підвищення сили установки. Поняття та основні характеристики соціальної ролі. Різноманітні підходи до інтерпретації соціальних ролей. Види соціальних ролей Вплив соціальної ролі на розвиток особистості. Освоєння соціальної ролі. Інверсія ролей. Гендерні ролі. Проблеми ціннісних орієнтацій особистості. Проблеми детермінант розвитку і регуляції поведінки особистості.

Тема 12. Соціалізація особистості: поняття, зміст та її інститути.

Соціалізація особистості: поняття, зміст та її інститути. Механізми соціалізації. Основні етапи соціалізації особистості. Особливості соціалізації особистості в сучасних умовах. Характеристики індивідуального і соціального розвитку людини. Динаміка соціального розвитку людини в процесі онтогенезу. Вікові кризи. Особистісна зрілість. Закономірності соціального розвитку людини.

Тема 13. Механізми соціалізації.

Стихійної соціалізації людини у взаємодії і під впливом об'єктивних обставин життя суспільства, зміст, характер і результати якого визначаються соціально-економічними і соціально-культурними реаліями; відносно спрямовуваної соціалізації, коли держава застосовує певні економічні, законодавчі, організаційні заходи для вирішення своїх завдань, які об'єктивно впливають на зміну можливостей і характеру розвитку, на життєвий шлях тих або інших вікових груп (визначаючи обов'язковий мінімум освіти, вік її початку, строки служби в армії і т. ін.); відносно соціально контрольованої соціалізації (виховання) .

Змістовий модуль 4. Проблема групи в соціальній психології

Тема 14. Поняття соціальної групи. Велика група в соціальній психології.

Основні підходи до вивчення груп. Види груп в соціальній психології. Реальні і умовні групи. Основні характеристики великих соціальних груп. Великі групи: тимчасові, неорганізовані (натовп, аудиторія, публіка); стійкі групи (класи, соціальні стани, нації); професійні групи – демографічні групи. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття етнічної групи. Предмет етнопсихології. Національна психологія, національний характер, феномен стереотипізації, “ми-почуття”, етноцетризм, етнічна ментальність. Психологічні особливості українського національного характеру.

Тема 15. Психологічні особливості етнічних груп.

Особливості етнічних особливостей світосприймання; особливості етнічних взаємовідносин; закономірності формування та функції етнічної самосвідомості та етнічних стереотипів; закономірності формування етнічних спільнот.

Етнос та етнічна картина світу. Етнічна культура. Етнічна самоідентифікація. Етнічна свідомість особистості. Етнічний егоїзм. Етногенез. Поняття міжетнічного конфлікту.

Тема 16. Поняття малої групи.

Історія досліджень малої групи. Класифікація малих груп: первинні і вторинні, формальні і неформальні, відкриті і закриті, групи членства і референтні групи. Головні підходи до вивчення малих груп в соціальній психології. Соціологічний та соціально-психологічний підходи до вивчення малих груп (Е.Мейо, Дж.Морено, К.Левін, Д.Хоманс). Група як суб'єкт діяльності. Група і організація. Структура взаємовідносин в малих групах. Соціометрична структура групи.

Тема 17. Лідерство і керівництво. Стиль керівництва і проблеми ефективності групової діяльності і згуртованості групи

Лідерство і групова динаміка. Теорії походження лідерства і керівництва. Лідерство і керівництво: єдність і розходження. Соціально-психологічний зміст влади. Авторитет. Поняття харизматичної особистості. Методи вивчення лідерства. Стиль керівництва і проблеми ефективності групової діяльності і згуртованості групи. Управлінські функції. Індивідуальні чинники ефективного керування групою.

Тема 18. Групова динаміка. Конформність і неконформізм. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску.

Динамічні характеристики малої групи відображають групові процеси, які відтворюють увесь цикл життєдіяльності групи: утворення, становлення, розвиток, функціонування, розпад, а також нормативний вплив, феномен групового тиску, групову згуртованість, лідерство і прийняття групових рішень. Групова динаміка охоплює всі види колективної взаємодії у групі. Йдеться про такі процеси, як групова згуртованість, влада, прийняття рішення, зміна влади, спосіб реагування на інші групи та ін. Більшість з них відбувається тільки в малій соціальній групі. Механізми розв'язання внутрішньогрупових суперечностей. Механізми утворення і розвитку малої групи. Основні стадії групоутворення. Поняття згуртованості групи. Соціальна фасілітація. Механізми формування групової згуртованості. Міжособистісна сумісність. Соціальна ідентифікація особистості. Девіантна поведінка. Групова поляризація. Поняття групових норм. Соціальний контроль. Ознаки соціальних норм. Види санкцій. Форми соціального контролю. Механізми переходу зовнішньої соціальної регуляції у внутрішню. Нормативна поведінка в групі. Конформність і

нонконформізм Класичні експерименти М.Шеріфа, С.Аша, С.Мілграма. Колективізм та індивідуалізм.

Тема 19. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія. Мозкова атака, синектика.

Феномен деіндивідуалізації. Вплив меншості на групу. Референтні групи. Феномен групового тиску. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску. Соціальна віктимологія. Соціальні чинники віктимізації. Феноменологічні чинники віктимізації. Деструктивна поведінка. Індивідуальні та групові рішення. Основні фактори формування групової думки і прийняття рішення. Методи підвищення ефективності прийняття рішення групою. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія, мозкова атака, синектика. Феномен “зсуву ризику”: якість групових рішень, групової деформації. Етапи прийняття рішення. Групові конфлікти і механізми прийняття рішення.

Мозковий штурм (брейнстормінг): запропонований Алексом Осборном (США) в 40-х рр. XX ст. Основні ідеї: колективний пошук ідей, розділення процесів генерації і критики в часі і учасників відповідно на генераторів і критиків. У процесі генерування висловлювані ідеї розвиваються і модифікуються далекими асоціаціями і аналогіями. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія, мозкова атака, синектика. Синектика - найсильніша із створених за кордоном методик психологічної активізації творчості. Вона є подальшим розвитком і вдосконаленням мозкового штурму. Однак якщо звичайний метод мозкового штурму проводиться людьми, не навченими спеціальним творчим прийомом, то синектика передбачає собою метод пошуку ідеї шляхом атаки виниклої проблеми спеціалізованими групами професіоналів з використанням ними різних аналогій і асоціацій.

Змістовий модуль 5. Основні напрямки прикладних досліджень в соціальній психології

Тема 20. Гендер в соціальній психології.

Поняття гендерних стереотипів. Аналіз розвитку гендерних досліджень. Соціальні очікування, ролі та конвенційні вимоги статевої адекватності поведінки. Соціально-психологічні детермінанти статевої диференціації і ієрархічності. Формування статусу жінки в суспільстві. Міжстатева недовіра.

Тема 21. Поняття гендерної культури та паритетних відносин.

Основні поняття і зв'язок між ними: гендер і стать, гендерна ідентичність, маскуліність і фемініність, гендерні відносини, гендерна структура суспільства. Історичні передумови звернення до гендерної тематики: досягнення фемінізму як руху за рівні права і можливості жінок і чоловіків. Методологічне пояснення гендерної нерівності: соціальний конструктивізм. Соціальні нерівності, ксенофобія та форми дискримінації. Поняття розмаїття і толерантності, недискримінаційна лексика.

Тема 22. Предмет, завдання та галузі прикладної соціальної психології.

Формування громадської думки засобами психології, ЗМІ; передвиборна боротьба (використання різноманітних засобів для оптимізації виборчої кампанії); створення позитивного іміджу політичного лідера; соціально-психологічна експертиза проєктів законів, указів, державних програм і рішень з метою запобігання стихійним масовим заворушенням. Практична психологія економіки й бізнесу. Основні види та функції засобів масової комунікації. Реклама – соціально-психологічна проблема. Емоційне та раціональне в рекламі. Вплив реклами на мотиви і установки споживачів. Принципи та правила проведення ефективної рекламної компанії. Методи та форми пропаганди здорового образу життя в засобах масової комунікації. Зв'язки з громадськістю та “паблік рілейшенс”. Соціально-психологічні особливості усного виступу перед аудиторією.

Тема 23. Поняття про соціально-психологічного тренінгу.

Соціально-психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби. Поняття про соціально-психологічний тренінг. Комунікативна компетентність особистості, методи соціальної психокорекції комунікативних порушень. Проблеми організації та роботи служби сім'ї.

Тема 24. Соціально-психологічні аспекти взаємодії лікаря-психолога та пацієнта.

Поняття взаємодії лікар-пацієнт. Етапи лікувальної діяльності. Психологічні аспекти спілкування лікаря з пацієнтом. Соціально-психологічний портрет особистості лікаря. Морально-етичні якості лікаря. Комунікативні якості лікаря. Вольові якості лікаря: впевненість у собі, витримка, схильність до ризику, сміливість, незалежність, стриманість, врівноваженість, рішучість, ініціативність, самостійність, самоорганізація, настирність, цілеспрямованість. Організаційні якості лікаря. Діяльність лікаря. Соціально-психологічний портрет особистості пацієнта. Психологічні механізми захисту пацієнта. Втеча у хворобу. Особливості роботи з іпохондриками.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
1	2	Лекції	Практичні заняття	5	6
Модуль 1. Соціальна психологія					
Змістовий модуль 1. Предмет, метод, завдання та історія соціальної психології					
Тема 1. Предмет і завдання соціальної психології як науки		2	2	6	Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення, есе або реферату, виконання творчого завдання
Тема 2. Історія виникнення і розвитку соціальної психології як науки. Аналіз основних напрямів сучасної західної соціальної психології			2		
Тема 3. Методологія та методи соціально-психологічних досліджень			2		
Тема 4. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження. Опитувальні методи			2	6	
Разом за змістовим модулем 1	14	2	8	12	
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей					
Тема 1. Поняття соціально-психологічного спілкування. Специфіка і характеристика медичного спілкування		2	2	6	Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення, есе або реферату, виконання творчого завдання
Тема 2. Спілкування як комунікація. Комунікативні бар'єри. Труднощі спілкування.			2		
Тема 3. Соціальна перцепція			2	6	
Тема 4. Інтерактивний аспект спілкування			2		
Тема 5. Психологія впливу на інших людей		2	2		
Тема 6. Способи і механізми впливу			2		
Разом за змістовим модулем 2	32	4	12	12	
Змістовий модуль 3. Проблеми особистості в соціальній психології					
Тема 1. Особистість в соціальній психології. Позиція особистості. Поняття соціальної установки		2	2	6	Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення, есе або реферату, виконання творчого
Тема 2. Соціалізація особистості. Поняття, зміст та її інститути			2		
Тема 3. Механізми соціалізації			2		

					завдання
Разом за змістовим модулем 3	14	2	6	6	
Змістовий модуль 4. Проблема групи в соціальній психології					
Тема 1. Поняття соціальної групи. Велика група в соціальній психології		2	2		Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення, есе або реферату, виконання творчого завдання
Тема 2. Психологічні особливості етнічних груп			2		
Тема 3. Поняття малої групи.			2		
Тема 4. Лідерство і керівництво. Стил ь керівництва і проблеми ефективності групової діяльності і згуртованості групи			2		
Тема 5. Групова динаміка. Конформність і нонконформізм. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску			2		
Тема 6. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія. Мозкова атака, синектика			2		
Разом за змістовим модулем 4	16	2	12		
Змістовий модуль 5. Основні напрямки прикладних досліджень в соціальній психології					
Тема 1. Гендер в соціальній психології			2		Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення, есе або реферату, виконання творчого завдання
Тема 2. Поняття гендерної культури та паритетних відносин			2		
Тема 3. Предмет, завдання та галузі прикладної соціальної психології.			2		
Тема 4. Поняття соціально-психологічного тренінгу			2		
Тема 5. Соціально-психологічні аспекти взаємодії лікаря-психолога та пацієнта			2		
Разом за змістовим модулем 5	12		10		
Індивідуальна робота (за наявності)					
Підсумковий модульний контроль	2		2		
УСЬОГО ГОДИН	90	10	50	30	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Місце соціальної психології в системі наукового знання. Предмет і методи дослідження соціальної психології.	2
2.	Поняття та загальна характеристика соціально-психологічного спілкування. Соціально-психологічні аспекти взаємодії лікаря-психолога та пацієнта.	2
3.	Поняття соціально-психологічного впливу.	2
4.	Поняття соціальної групи та процеси групової динаміки.	2
5.	Основні напрямки прикладних досліджень в соціальній психології	2
Всього		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
<i>Змістовий модуль 1. Предмет, метод, завдання та історія соціальної психології</i>		
1.	Предмет і завдання соціальної психології як науки.	2
2.	Історія виникнення і розвитку соціальної психології. Аналіз основних напрямів сучасної західної соціальної психології	2
3.	Методологія та методи соціально-психологічних досліджень.	2
4.	Особливості проведення соціально-психологічного дослідження. Опитувальні методи.	
<i>Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей</i>		
5.	Поняття соціально-психологічного спілкування. Специфіка і характеристика медичного спілкування	2
6.	Спілкування як комунікація. Комунікативні бар'єри. Труднощі спілкування	2
7.	Соціальна перцепція	2
8.	Інтерактивний аспект спілкування	
9.	Психологія впливу на інших людей	2
10.	Способи і механізми впливу	2
<i>Змістовий модуль 3. Проблеми особистості в соціальній психології</i>		
11.	Особистість в соціальній психології. Позиція особистості. Поняття соціальної установки	2
12.	Соціалізація особистості: поняття, зміст та її інститути	2
13.	Механізми соціалізації	2
<i>Змістовий модуль 4. Проблема групи в соціальній психології</i>		
14.	Поняття соціальної групи. Велика група в соціальній психології	2
15.	Психологічні особливості етнічних груп	2
16.	Поняття малої групи	2
17.	Лідерство і керівництво. Стиль керівництва і проблеми ефективності групової діяльності і згуртованості групи	2
18.	Групова динаміка. Конформність і нонконформізм. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску	2
19.	Процес прийняття групового рішення: групова дискусія. Мозкова атака, синектика	2
<i>Змістовий модуль 5. Основні напрямки прикладних досліджень в соціальній психології</i>		
20.	Гендер в соціальній психології	2
21.	Поняття гендерної культури та паритетних відносин	2
22.	Предмет, завдання та галузі прикладної соціальної психології	2
23.	Поняття соціально-психологічного тренінгу	2
24.	Соціально-психологічні аспекти взаємодії лікаря-психолога та пацієнта	2
25.	Модульний контроль	2
Всього		50

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Розвиток соціальної психології в Україні	6
2.	Особливості проведення соціально-психологічного дослідження в медичних закладах	6
3.	Специфіка спілкування лікаря і пацієнта	6
4.	Феномен каузальної атрибуції та її помилки	6

5.	Позиції та ролі особистості	6
	Всього	30

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Презентація запропонованої проблеми.
 - Презентація визначеної теми на практичному занятті.
 - Участь у наукових студентських конференціях, засіданнях круглого столу.
 - Написання есею, реферату відповідно до запропонованих тем:
1. Основні вимоги до наукового дослідження в соціальній психології.
 2. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження в медичній сфері.
 3. Поняття про спілкування (визначення, єдність спілкування і діяльності). Структура спілкування.
 4. Специфіка і характеристика медичного спілкування.
 5. Взаємодія і діяльність; взаємодія як організація сумісної діяльності.
 6. Поняття комунікації та її різновиди. Засоби комунікації.
 7. Особливості і види невербальної комунікації.
 8. Психологічна сумісність. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології.
 9. Поняття та структура конфлікту.
 10. Поняття про бар'єри спілкування. Комунікативні бар'єри при взаємодії фармацевта.
 11. Поняття асертивної поведінки. Поняття соціально-психологічної перцепції.
 12. Зміст і ефекти міжособистісного сприйняття.
 13. Основні механізми соціальної перцепції
 14. Атрибуція та помилки атрибуції. Конструювання інтерпретацій. Ілюзорне мислення.
 15. Психологічні способи впливу, їхня змістовна характеристика.
 16. Способи і механізми впливу. Реакція зараження та паніка. Навіювання. Елементи нейро-лінгвістичного програмування
 17. Методи психічного захисту. Способи опору негативним впливам.
 18. Наслідування. Теорії та закони наслідування.
 19. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени.
 20. Що є феноменом міжособистісного впливу.
 21. Проблема групи в соціальній психології. Група як суб'єкт діяльності.
 22. Поняття про великі групи: їхні різновиди, склад і головні характеристики.
 23. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття етнічної групи, національна психологія, національний характер.
 24. Психологічні особливості українського національного характеру.
 25. Визначення малої групи, її основні ознаки. Класифікація малих груп.
 26. Проблема малої групи та її дослідження в західній і вітчизняній соціальній психології. Історія досліджень малої групи.
 27. Головні підходи до вивчення малих груп в соціальній психології.
 28. Структура взаємовідносин у малій групі: формальна і неформальна, ділова і емоційна, офіційна і неофіційна.
 29. Групова згуртованість: як міжособистісна атракція, як результат мотивації групового членства, як ціннісно-орієнтаційна єдність.
 30. Соціальна фасілітація. Механізми формування групової згуртованості. Міжособистісна сумісність.
 31. Ознаки соціальних норм. Групові норми і нормативна поведінка.
 32. Поняття про групові санкції. Види санкцій.
 33. Феномен групового тиску. Конформність і неконформізм, експерименти з їхнього дослідження.
 34. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску
 35. Вплив меншості на групу. Концепція референтних груп.
 36. Соціальна віктимологія. Які соціальні чинники віктимізації ви можете назвати?

37. Поняття агресії.
38. Міжособиста сумісність та групові конфлікти.
39. Лідерство і керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства.
40. Поняття харизматичної особистості. Стили лідерства, їх змістовна характеристика. Від чого залежить зміна стилю лідерства?
41. Управлінські функції. Індивідуальні чинники ефективного керування групою.
42. Основні фактори формування групової думки і прийняття рішення.
43. Основні етапи прийняття групового рішення.
44. Соціально-психологічні особливості міжетнічної взаємодії.
45. Соціально-психологічні особливості між статевих взаємин, статеві стереотипи та психологічний захист образу “Ми”.
46. Огляд теоретичних концепцій соціалізації
47. Соціально-психологічна структура особистості.
48. Соціальна установка: проблема установки у вітчизняній і західній психології.
49. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості.
50. Структура, функції та ієрархічна будова атитюда. Зміна соціальних установок.
51. Необіхевіористський та когнітивний підходи до вивчення атитюдів.
52. Статус особистості в групі. Позиція особистості.
53. Поняття та основні характеристики соціальної ролі.
54. Соціально-психологічні особливості підприємництва та ділової активності.
55. Методи ефективного менеджменту. Проблема управління медичними/фармацевтичними колективами.
56. Соціально-психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби.
57. Проблеми організації та роботи служби сім’ї.
58. Поняття про соціально-психологічний тренінг.
59. Реклама – соціально-психологічна проблема. Принципи та правила проведення ефективної рекламної компанії.
60. Методи та форми пропаганди здорового образу життя в засобах масової комунікації

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет соціальної психології. Розкрийте зв’язок соціальної психології з іншими науками.
2. Основні завдання соціальної психології. Проблеми і перспективи розвитку соціальної психології.
3. Передумови виникнення соціально-психологічних знань. Основні етапи розвитку соціальної психології як науки.
4. Експериментально-прикладні та експериментальні етапи розвитку соціальної психології.
5. Розвиток соціальної психології в колишньому СРСР і в Україні.
6. Основні теорії і напрямки в західній соціальній психології: їхня характеристика.
7. Які основні соціально-психологічні проблеми досліджувались в головних психологічних напрямках. Як інакше можна було б сформулювати ці проблеми.
8. Зробіть порівняльний аналіз необіхевіористського та когнітивістського напрямів в соціальній психології.
9. Поняття методології наукового дослідження. Основні методологічні принципи соціальної психології.
10. Основні вимоги до наукового дослідження в соціальній психології. Етика експериментального дослідження.
11. Проблема якості соціально-психологічної інформації (обґрунтованість або валідність, стійкість і достовірність, точність, репрезентативність).
12. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження в медичних закладах.
13. Основні методи соціально-психологічного дослідження.

14. Суспільні і міжособистісні відносини (зміст, місце і природа).
15. Поняття про спілкування (визначення, єдність спілкування і діяльності). Структура спілкування.
16. Основні функції та рівні спілкування.
17. Основні чинники та етапи розвитку спілкування в онтогенезі.
18. Специфіка і характеристика медичного спілкування.
19. Взаємодія і діяльність; взаємодія як організація сумісної діяльності.
20. У чому сутність інтерактивного аспекту спілкування?
21. Поняття комунікації та її різновиди. Засоби комунікації.
22. Особливості і види невербальної комунікації.
23. Психологічна сумісність. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології.
24. Поняття та структура конфлікту. Які позитивні і негативні сторони конфлікту?
25. Поняття про бар'єри спілкування. Які комунікативні бар'єри можуть виникати при взаємодії лікаря з пацієнтом?
26. Поняття соціально-психологічної перцепції.
27. Зміст і ефекти міжособистісного сприйняття.
28. Механізми взаєморозуміння, їхня характеристика. Міжособиста атракція
29. Основні механізми соціальної перцепції
30. Атрибуція та помилки атрибуції. Конструювання інтерпретацій. Ілюзорне мислення.
31. Психологічні способи впливу, їхня змістовна характеристика.
32. Способи і механізми впливу. Реакція зараження та паніка. Навіювання. Елементи нейро-лінгвістичного програмування
33. Наслідкування. Теорії та закони наслідкування.
34. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени.
35. Основні фактори формування групової думки і прийняття рішення.
36. Основні етапи прийняття групового рішення.
37. Методи підвищення ефективності прийняття рішення групою.
38. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія, мозкова атака, синектика.
39. Феномен "зсуву ризику" (якість групових рішень, групової деформації).
40. Проблема міжгрупових взаємин. Які головні стратегії взаємодії існують між малими групами?
41. Поняття особистості в загальній і соціальній психології. Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості.
42. Огляд основних зарубіжних соціально-психологічних концепцій особистості.
43. Соціалізація особистості: поняття і зміст.
44. Огляд теоретичних концепцій соціалізації
45. Основні стадії процесу соціалізації особистості.
46. Основні механізми та інститути соціалізації.
47. Соціально-психологічна структура особистості.
48. Соціальна установка: проблема установки у вітчизняній і західній психології. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості.
49. Структура, функції та ієрархічна будова атитюда. Зміна соціальних установок.
50. Статус особистості в групі. Позиція особистості.
51. Поняття та основні характеристики соціальної ролі. Як співвідноситься поняття соціальної ролі з поняттями соціального статусу і соціального контролю?
52. Основні характеристики соціальної ролі. Які сфери життєдіяльності людини пов'язані із соціальними ролями?
53. Лідерство і керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства.
54. Основні види соціальних ролей в соціальній психології. Критерії класифікації.
55. Поняття про соціально-психологічний тренінг.
56. Комунікативна компетентність особистості. Методи соціальної психокорекції комунікативних порушень.
57. Поняття гендеру в соціальній психології.

58. Гендерні стереотипи та гендерні норми.
59. Предмет соціальної психології. Розкрийте зв'язок соціальної психології з іншими науками.
60. Основні завдання соціальної психології. Проблеми і перспективи розвитку соціальної психології.
61. Передумови виникнення соціально-психологічних знань. Основні етапи розвитку соціальної психології як науки.
62. Експериментально-прикладні та експериментальні етапи розвитку соціальної психології.
63. Розвиток соціальної психології в колишньому СРСР і в Україні.
64. Основні теорії і напрямки в західній соціальній психології: їхня характеристика.
65. Які основні соціально-психологічні проблеми досліджувались в головних психологічних напрямках. Як інакше можна було б сформулювати ці проблеми?
66. Зробіть порівняльний аналіз необіхевіористського та когнітивістського напрямів в соціальній психології.
67. Поняття методології наукового дослідження. Основні методологічні принципи соціальної психології.
68. Основні вимоги до наукового дослідження в соціальній психології. Етика експериментального дослідження.
69. Проблема якості соціально-психологічної інформації (обґрунтованість або валідність, стійкість і достовірність, точність, репрезентативність).
70. Особливості проведення соціально-психологічного дослідження в медичних закладах.
71. Основні методи соціально-психологічного дослідження.
72. Суспільні і міжособистісні відносини (зміст, місце і природа).
73. Поняття про спілкування (визначення, єдність спілкування і діяльності). Структура спілкування.
74. Основні функції та рівні спілкування.
75. Основні чинники та етапи розвитку спілкування в онтогенезі.
76. Специфіка і характеристика медичного спілкування.
77. Взаємодія і діяльність; взаємодія як організація сумісної діяльності.
78. У чому сутність інтерактивного аспекту спілкування?
79. Поняття комунікації та її різновиди. Засоби комунікації.
80. Особливості і види невербальної комунікації.
81. Психологічна сумісність. Проблеми кооперації і конфлікту в соціальній психології.
82. Поняття та структура конфлікту. Які позитивні і негативні сторони конфлікту?
83. Поняття про бар'єри спілкування. Які комунікативні бар'єри можуть виникати при взаємодії лікаря з пацієнтом?
84. Поняття асертивної поведінки. Які труднощі реалізації асертивної поведінки в сучасному соціальному житті людини?
85. Поняття соціально-психологічної перцепції.
86. Зміст і ефекти міжособистісного сприйняття.
87. Механізми взаєморозуміння, їхня характеристика. Міжособиста атракція
88. Основні механізми соціальної перцепції
89. Атрибуція та помилки атрибуції. Конструювання інтерпретацій. Ілюзорне мислення.
90. Психологічні способи впливу, їхня змістовна характеристика.
91. Способи і механізми впливу. Реакція зараження та паніка. Навіювання. Елементи нейролінгвістичного програмування
92. Методи психічного захисту. Способи опору негативним впливам.
93. Наслідування. Теорії та закони наслідування.
94. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени.
95. Що є феноменом міжособистісного впливу. Які засоби впливу найбільш ефективні при взаємодії лікар-пацієнт?
96. Проблема групи в соціальній психології. Група як суб'єкт діяльності.
97. Які основні ознаки соціальної групи? Види груп в соціальній психології.
98. Поняття про великі групи: їхні різновиди, склад і головні характеристики.

99. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття етнічної групи, національна психологія, національний характер.
100. Психологічні особливості українського національного характеру.
101. Визначення малої групи, її основні ознаки. Класифікація малих груп.
102. Проблема малої групи та її дослідження в західній і вітчизняній соціальній психології. Історія досліджень малої групи.
103. Головні підходи до вивчення малих груп в соціальній психології.
104. Структура взаємовідносин у малій групі: формальна і неформальна, ділова і емоційна, офіційна і неофіційна.
105. Методи визначення соціометричної структури групи.
106. Основні характеристики соціометричної структури групи. Яким чином зміна соціометричної позиції людини в групі може впливати на її соціальну адаптацію
107. Поняття групової динаміки, основні елементи процесу.
108. Механізми розв'язання внутрішньогрупових суперечностей.
109. Механізми утворення і розвитку малої групи. Основні стадії групоутворення.
110. Групова згуртованість: як міжособиста атракція, як результат мотивації групового членства, як ціннісно-орієнтаційна єдність.
111. Соціальна фасілітація. Механізми формування групової згуртованості. Міжособистісна сумісність.
112. Ознаки соціальних норм. Групові норми і нормативна поведінка.
113. Що таке соціальний контроль? Форми соціального контролю. Які чинники впливають на становлення і розвиток соціального контролю?
114. Поняття про групові санкції. Види санкцій. Які умови та критерії ефективності санкцій?
115. Феномен групового тиску. Конформність і нонконформізм, експерименти з їхнього дослідження.
116. Сила впливу ситуації та опір груповому тиску
117. Які соціальні умови сприяють посиленню конформності людини в групі? Які соціальні умови пов'язані з формуванням нонконформізму?
118. Вплив меншості на групу. Концепція референтних груп.
119. У чому сутність колективізму та індивідуалізму як соціальної тенденції? Чому протиставлення індивідуалізму і колективізму несе в собі небезпеку для існування суспільства?
120. Соціальна віктимологія. Які соціальні чинники віктимізації ви можете назвати?
121. Поняття агресії. Які моделі сімейного виховання провокують розвиток агресивної поведінки?
122. Міжособиста сумісність та групові конфлікти.
123. Лідерство і керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства.
124. Які основні схожості та відмінності між лідерством і керівництвом? Яким чином можна використовувати теорії лідерства для аналізу конкретної управлінської діяльності?
125. У чому полягає соціально-психологічний зміст влади на різноманітних рівнях існування суспільства - від малих груп до великих соціальних груп?
126. Поняття харизматичної особистості. Кого з видатних діячів минулого і теперішнього ви могли б назвати харизматичними особистостями?
127. Стилі лідерства, їх змістовна характеристика. Від чого залежить зміна стилю лідерства?
128. Управлінські функції. Індивідуальні чинники ефективного керування групою.
129. Основні фактори формування групової думки і прийняття рішення.
130. Основні етапи прийняття групового рішення.
131. Методи підвищення ефективності прийняття рішення групою.
132. Процес прийняття групового рішення: групова дискусія, мозкова атака, синектика.
133. Феномен "зсуву ризику" (якість групових рішень, групової деформації).
134. Проблема міжгрупових взаємин. Які головні стратегії взаємодії існують між малими групами?
135. Основні теоретичні підходи до вивчення міжгрупових відносин.

136. Який взаємозв'язок існує між макро-, мезо- і мікрорівнями міжгрупових відносин у суспільстві
137. Відносини між малими групами і їхній вплив на внутрішньогрупові процеси.
138. Що таке «соціальна стратифікація суспільства»? Які критерії розподілу суспільства на страти?
139. Соціально-психологічні особливості міжетнічної взаємодії.
140. Соціально-психологічні особливості міжстатевих взаємин, статеві стереотипи та психологічний захист образу “Ми”.
141. Поняття особистості в загальній і соціальній психології. Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості.
142. Огляд основних зарубіжних соціально-психологічних концепцій особистості.
143. Соціалізація особистості: поняття і зміст. Які чинники соціалізації діють стихійно, а які цілеспрямовано?
144. У чому сутність соціалізації особистості? Дайте декілька визначень соціалізації, виходячи з розуміння її сутності.
145. Огляд теоретичних концепцій соціалізації
146. Основні стадії процесу соціалізації особистості.
147. Основні механізми та інститути соціалізації.
148. Особливості соціалізації особистості в сучасних умовах. Подумайте, які нові особливості соціалізації людини можуть з'явитися в ХХІ сторіччі, виходячи з тенденцій розвитку: громадського життя, науки, виробництва, політики і т.д.
149. Соціально-психологічна структура особистості.
150. Соціальна установка: проблема установки у вітчизняній і західній психології.
151. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості.
152. Структура, функції та ієрархічна будова атитюда. Зміна соціальних установок.
153. Необіхевіористський та когнітивний підходи до вивчення атитюдів.
154. Статус особистості в групі. Позиція особистості.
155. Поняття та основні характеристики соціальної ролі. Як співвідноситься поняття соціальної ролі з поняттями соціального статусу і соціального контролю?
156. Основні характеристики соціальної ролі. Які сфери життєдіяльності людини пов'язані із соціальними ролями?
157. Основні види соціальних ролей в соціальній психології. Критерії класифікації.
158. Соціально-психологічні особливості підприємництва та ділової активності.
159. Методи ефективного менеджменту. Проблема управління медичними колективами.
160. Соціально-психологічні аспекти загальної організації та функціонування медико-психологічної служби.
161. Проблеми організації та роботи служби сім'ї.
162. Поняття про соціально-психологічний тренінг.
163. Комунікативна компетентність особистості. Методи соціальної психокорекції комунікативних порушень.
164. Основні види та функції засобів масової комунікації
165. Реклама – соціально-психологічна проблема. Принципи та правила проведення ефективної рекламної компанії.
166. Методи та форми пропаганди здорового образу життя в засобах масової комунікації.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- аналізувати прикладні аспекти соціальної психології: закономірності впливу соціальних і макросоціальних чинників на організм людини.
- володіти механізмами та прийомами спілкування, соціальної перцепції та впливу.
- використовувати соціально-психологічні прийоми запобігати виникненню конфліктів, визначення особистості.

- інтегровано застосовувати теоретичні знання з навчальної дисципліни «Соціальна психологія» в ході вирішення практичних професійних завдань;
- аналізувати міжособистісні стосунки партнерів;
- ефективно налагоджувати контакт з іншими людьми;
- складання таблиць, схем для наочного представлення теоретичного матеріалу;
- вирішення тестових завдань та ситуаційних задач.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Початковий – контроль знань студентів здійснюється переважно в усній формі на початку вивчення курсу або перед вивченням нової теми з метою з'ясування загального рівня знань.

Поточний контроль проводиться з метою з'ясувати рівень знань та умінь студентів з теми практичного заняття. Передбачає усне опитування, виконання тестових завдань і вирішення ситуаційних задач. Поточний контроль на практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності студентів до занять у таких формах:

- опитування (бліцопитування) та перевірка (вибіркова або фронтальна) теоретичних знань та практичних навичок;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.;
- фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
- письмові відповіді на окремі запитання практичного заняття;
- письмова (до 20 хв.) контрольна робота;
- тестовий контроль.

Проміжний – здійснюється на практичних заняттях і має дві цільові функції: перевірку засвоєння студентами основних положень лекцій, які читаються з курсу, а також стимулювання поглибленого вивчення програмного матеріалу. Даний вид контролю здійснюється на основі спеціально підготовлених питань, відповіді на які свідчать не тільки про якість знань певного розділу курсу, а й про те, як студент вміє використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань, складання кросвордів, проблемних таблиць тощо.

Підсумковий – здійснюється у формі модульного контролю на останньому практичному занятті з навчальної дисципліни «Соціальна психологія». Оцінювання здійснюється згідно регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Підсумковий модульний контроль (ПМК) засвоєння навчальної дисципліни «Соціальна психологія» здійснюється після завершення вивчення усіх тем модулів на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для навчальної дисципліни «Соціальна психологія». При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах є однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і містять контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем навчальної дисципліни з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, **але не більше 200 балів**.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до заліку, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 6 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. *В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.*

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Розподіл балів за поточну діяльність

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок								Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання				
			5	4	3	2	5	4	3	2	
Модуль 1 90/3.0	5 (№№ 1-5)	22	5	4	3	0	10	8	6	0	72

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті з додаванням балів за індивідуальне завдання: **120=22 x 5+10 (ІСРС)**.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті з додаванням балів за індивідуальне завдання: **72=22 x 3+6 (ІСРС)**.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому практичному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та

одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового модульного контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою. Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу НЕ КОНВЕРТУЮТЬСЯ і навпаки.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться деканатами для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за

затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які набрали відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни. Що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейтингом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання заліку з дисципліни автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «E».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: підручник. К., 2005. 304с.
2. Любіна Л. А., Радчук В.М., Борисюк А.С. Психодіагностика. Навчальний посібник. Чернівці, БДМУ, 2018. 276 с.
3. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підручник. К.: Центр навч. літератури, 2005. 624 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: у 2-х кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2004. 574 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: у 2-х кн. Кн. 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. К.: Либідь, 2006. 560 с.

19.2. Допоміжна

1. Белинская Е. П. Социальная психология. М.: Изд. Аспект Пресс, 2012. 256 с.
2. Берн Е. Ігри у які грають люди. Харків, 2016. 256 с.
3. Гюстав Лебон Психология народов и масс. М. Академпроект, 2016. 240 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навчальний посібник. К.: Вища школа, 2001. 487 с.
5. Майерс Д. Социальная психология. СПб.: Питер, 2020. 800 с.
6. Милграм С. Экспериментальная социальная психология. СПб: Питер, 2000. 400 с.
7. Перспективы социальной психологии. Пер. с англ. редакторы-составители Майкл Хьюстон Джеффри Фри. М., 2001.
8. Свенцицкий А., Почебут Л., Гуриева С. Социальная психология общения. Теория и практика. М. Изд-тво: НИЦ ИНФРА. 2016. 389 с.
9. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія: навч. Посібник. К.: Наукова думка, 2000. 192 с.
10. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навч. посібник. К.: Кондор, 2004. 182 с.
11. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера: навч. посібник. К.: Знання, 2005. 442 с.
12. Шостром Э. Человек-манипулятор. М: Апрель-Пресс, 2008. 398 с.

20. Інформаційні ресурси

1. Сервер дистанційного навчання БДМУ – (moodle.bsmu.edu.ua)
2. Сайт Буковинського державного медичного університету - (www.bsmu.edu.ua)
3. Сайт кафедри психології та соціології БДМУ – (psychology.bsmu.edu.ua)
4. www.psi.webzone.ru – психологічний словник
5. www.elib.org.ua – цифрова бібліотека України
6. www.psylib.kiev.ua – психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури
7. www.psicho.org.ua – електронна енциклопедія психології
8. www.osvita.org.ua – освітній сайт
9. www.allbest.ru/union – союз освітніх сайтів

10. <http://chitalka.info> – студентська електронна бібліотека
11. www.ukrbook.net – сайт Книжкової палати України
12. www.lib.com.ua - електронна бібліотека
13. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. Вернадського

21. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Осипенко Вікторія Анатоліївна – викладач кафедри психології та філософії, кандидат психологічних наук.

Любіна Любов Анатоліївна – старший викладач кафедри психології та філософії, кандидат психологічних наук.

Зорій Ніна Іванівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри психології та філософії.